

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ШТИХ І.І. Ціннісно-сміслові самовизначення особистості в епоху інформаційного суспільства.....	304
ШУБЕРТ М.Я., ІВАНОВА В.В. Проблема розвитку комунікативної культури дітей в психолого-педагогічних дослідженнях.....	306
ЩЕРБАН Г.В. Деякі психологічні особливості викладача в процесі змішаного навчання.....	309
ЩЕРБАН Т. Д., ГОБЛИК В. В. Вплив пандемії коронавірусу на психологію поведінки особистості.....	311
ЩЕРБАН Т.Д., БРЕЦКО І.І., АНТАЛИК А.В. Професійні компетенції як підгрунтя ефективної діяльності за фахом.....	314
ЩЕРБАН Т.Д., БРЕЦКО І.І., СІДУН А.Я. Психологічні параметри професійної успішності педагога.....	315

РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

БЛЯК Л.А., КОВАЧ К.В., БОКША Н. І. Змістові особливості навчальної екскурсії як форми організації навчального процесу учнівської молоді.....	318
БОРА Н. Ю. Оптимізація інструментів інтерактивного маркетингу в закладах охорони здоров'я.....	320
БРАТЮК В.П., МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Г.Т. Сучасний стан страхового ринку в Україні.....	322
ГАБОВДА О.В. Адитивне виробництво у світовій енергетиці та перспективи вітчизняної енергетичної галузі.....	326
ГАВРИЛЕЦЬ О. В., ГАВРИЛЕЦЬ О. А. До питання оцінки впливу діяльності служби зайнятості на ринок праці.....	328
ГЛАДИНЕЦЬ Н. Ю. Валютна лібералізація та її вплив на економіку.....	330
ГОБЛИК В.В., ЩЕРБАН Т.Д. Формування активного ринку праці на депресивних територіях.....	332
ГОБРЕЙ М.В. Інвестиційна діяльність регіонів в період війни.....	333
ГОЗОРА В., РЕСЛЕР М. Інвестиційна діяльність: реалії та перспективи	335
ГОЛОВАЧКО В. М., ГОЛОВАЧКО В. В. Фінансово-економічний контроль на підприємствах будівельної галузі.....	337
ГОЛУБКА Я.В., ЗОЗУЛЯК М.М. Історія виникнення та розвитку міжнародних стандартів фінансової звітності.....	340
ЖАХАЛОВ Є. Основи маркетингової стратегії.....	342
ZHIGUTS YU., LAZAR V., HOMJAK B. Technologies of synthesis of materials with pre-defined properties.....	344
ЗАРІЧНА О.В. Вплив етики бізнесу на формування ділових взаємовідносин....	346
ЗАЯЦЬ О., ЛАЛАК І. Особливості інноваційної діяльності підприємства.....	347
ІГНАТИШИН М.І., МАКСЮТОВА О.В. Статистичний аналіз трейдингу на криптовалютному ринку.....	350
КАБАЦІЙ В.М., МАКСЮТОВА О.В. Інтелектуальна власність в умовах євроінтеграційних процесів.....	353
КАБАЦІЙ В.М., ФОРДЗЮН Ю.І., ПИТЬОВКА О.Ю. Оптико-електронний сенсор для систем вентиляції.....	355
КІШ Л.О., КОВАЛЬ Т.В. Сучасні аспекти промислового проектування одягу	357
КОЗАРЬ О.П., ЛАПЧУК Н.В. Хіміко-екологічні проблеми чистого повітря. Колообіг кисню в природі.....	358
КОЗАРЬ О.П., МАЛЯРЧИК І.В. Окремі аспекти хіміко-екологічних проблем сьогодення. Забруднювачі навколишнього середовища.....	360

зробити бренд медичного закладу відомішим та збільшити прибуток. Таким чином, сайт медичного закладу в пошуковій системі зможе активно ранжуватися та забезпечувати трафік за рахунок потрапляння на перші сторінки в системі google (кількість пацієнтів зростатиме при оптимальному наповненні медичного сайту унікальним контентом).

E-mail маркетинг в діяльності медичного закладу дає можливість забезпечити пряму комунікацію із пацієнтом досить ефективно за допомогою поштової розсилки. Кожному пацієнту на електронну пошту індивідуально надходять електронні повідомлення про нові медичні продукти компанії, про спеціальні пропозиції та медичних фахівців. Витрати на цей різновид реклами мінімальні, але за їх допомогою виникає можливість відслідкувати зворотній зв'язок та в подальшому відстежувати реакцію користувачів.

SMS-маркетинг – ефективний інструмент реклами, яка забезпечує SMS розсилання цільовій аудиторії в месенджерах або встановлених мобільних додатках (push-sms), програми лояльності для клієнтів медичних закладів, створення накопичувальних карток.

Подієвий маркетинг - просування медичних послуг за допомогою спеціальних заходів: вебінарів, форумів, семінарів. Це дозволяє налагодити емоційний контакт пацієнтами і медичним закладом, створити довіру до бренду, надати споживачеві особистого позитивного досвіду спілкування в режимі онлайн.

В сучасних умовах розвитку інформаційних технологій медичні заклади повинні застосовувати комплекс інструментів інтерактивного маркетингу на різних етапах. Наприклад, попит на медичну послугу ефективно формувати за допомогою контекстної реклами, а трафік на сайт - генерувати за допомогою SEO-оптимізації; e-mail- і sms-маркетинг - допомагають при роботі з клієнтами, які вже переконалися в якості медичних послуг медичного закладу.

Література

1. Кицкай О. Маркетингові рішення в комерційній діяльності підприємства [Електронний ресурс] / Кицкай О. Режим доступу: <http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream>
2. Кісельов А. П. Основи бізнесу / А. П. Кісельов. – К. : Вища шк., 1997. – 191 с.

УДК: 368

БРАТЮК В.П., МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Г.Т.
Мукачівський державний університет

СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Ринок страхування України в сучасних умовах, як і економіка нашої держави перебуває зараз в умовах глобальних змін. Динамічні зміни, які відбуваються сьогодні в розвитку держави, зумовлюють необхідність дослідження сучасних тенденцій та пошуку напрямів регулювання страхового ринку.

Страховий ринок тісно взаємопов'язаний з розвитком національної економіки, оскільки дозволяє акумулювати значні довгострокові інвестиційні

ресурси, залучаючи кошти через програми страхування життя; розширення страхового бізнесу створить робочі місця, активізує впровадження інновацій, стимулює стійкість економіки і пом'якшує наслідки глобальних ризиків; ефективне регулювання та нагляд за ринком зроблять підґрунтя для впевненості та довіри до страховиків.

Страховий ринок є одним із невід'ємних елементів сучасної ринкової інфраструктури держави та її фінансової системи. Міжнародний досвід свідчить, що рівень розвитку економіки країни часто визначають за рівнем організації страхового захисту та страхової культури, яка в прикладі багатьох країнах світу випереджає банківський та виробничий сектори. У значної кількості держав світу страхування виступає важливим інструментом залучення в додаткових інвестиційних ресурсів. На жаль, сучасний стан страхового ринку України, його показники, динаміка свідчить про те, що він не виконує своєї ролі в повній мірі.

Оцінка економічних процесів та показників страхового ринку, дозволяє визначити, що ринок страхових послуг нині зазнає низку суттєвих перешкод на шляху подальшого розвитку і як факт це: недосконалість нормативно-правової бази при організації страхового захисту; недостатність акумульованих страхових фондів для забезпечення довгострокових зобов'язань, насамперед це стосується довгострокового страхування життя; не впровадження медичного страхування в обов'язкову форму страхового забезпечення; недобросовісність з боку страхових компаній; недостатня прозорість страхового сектора України та відсутність чіткої інформації. Сучасний уряд має бути зацікавлений у швидкому та ефективному розвитку страхового ринку, як інвестиційного інструменту для підтримки національної економіки та механізму покриття непередбачених утрат і збитків підприємств та окремих громадян за мінімальної участі держави та її бюджету. Хочеться наголосити, що саме ринок страхування має бути дієвим механізмом, який матиме позитивний вплив на макроекономічну стабільність у державі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні основні проблеми теорії та практики страхування та особливості функціонування страхового України досліджували: В. Базилевич [1], Н. Внукова [3], О. Гаманкова [4], Н. Дудченко, О. Журавка, С. С. Осадець [7], Волосович С.В. [2] та інших. та ін. Але незважаючи на широкий спектр досліджень на сьогоднішній день надзвичайно актуальним залишається вивчення нових підходів, шляхів та перспективних розвитку страхового ринку України, що безумовно зазначає актуальність даного дослідження.

На сьогоднішній час серед процесів якими характеризується страховий ринок України є трансформація та глобалізація. Під час будь-якої кризи в країні ринок страхування України одразу реагує на ці випробування. Страхові компанії реагують та пропонують послуги з врахуванням нових викликів та вимог в економіці, страховики демонструють клієнтам нові й зручні пропозиції та інструменти. В таких умовах на страховому ринку з'являються високотехнологічні страхові проекти, які з часом можуть виступити серйозними конкурентами класичним страховим компаніям. Починає створюватися нова генерація страхувальників та потенційних клієнтів, які менше довіряють рейтинговим

продуктам, надаючи перевагу новим, універсальним та дешевим продуктам.

Тенденції 2019 р., що відбувалися та були характерними для ринку страхування в Україні: загальна кількість страхових компаній станом на 31.12.2019 становила 233, у тому числі СК "life"¹ – 23 компанії, СК "non-life" – 210 компаній, (станом на 31.12.2018 – 281 компанія, у тому числі СК "life" – 30 компаній, СК "nonlife" – 251 компанія). Кількість страхових компаній значно скоротилася, так за 2019 рік порівняно з 2018 роком, кількість компаній зменшилася на 48 СК, порівняно з 2017 роком зменшилася на 61 СК. За 2019 рік частка валових страхових премій у відношенні до ВВП становила 1,3%, що на 0,1 в.п. менше в порівнянні з 2018 роком; частка чистих страхових премій у відношенні до ВВП залишилась на рівні 2018 року та становила 1,0%. У порівнянні з 2018 роком на 3 633,7 млн грн (7,4%) збільшився обсяг надходжень валових страхових премій, обсяг чистих страхових премій² збільшився на 5 161,7 млн грн (15,0%). Збільшення валових страхових премій відбулося по таким видам страхування: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка") (збільшення валових страхових платежів на 2 135,1 млн грн (16,5%)); медичне страхування (збільшення валових страхових платежів на 983,6 млн грн (28,2%)); страхування життя (збільшення валових страхових платежів на 717,9 млн грн (18,4%)); страхування медичних витрат (збільшення валових страхових платежів на 539,6 млн грн (40,1%)); страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (збільшення валових страхових платежів на 249,2 млн грн (5,5%)); страхування майна (збільшення валових страхових платежів на 164,6 млн грн (2,6%)); страхування від нещасних випадків (збільшення валових страхових платежів на 118,0 млн грн (6,7%)). Водночас, зменшилися валові страхові премії зі страхування фінансових ризиків (зменшення валових страхових платежів на 737,9 млн грн (14,4%)); авіаційне страхування (зменшення валових страхових платежів на 338,0 млн грн (32,4%)); страхування відповідальності перед третіми особами (зменшення валових страхових платежів на 328,5 млн грн (12,8%)); страхування вантажів та багажу (зменшення валових страхових платежів на 64,0 млн грн (2,2%)). Питома вага чистих страхових премій у валових страхових преміях за 2019 рік становила 74,7%, що на 5,0 в.п. більше в порівнянні з попереднім роком.

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка у 2017-2019 рр., [14]

	2017	2018	2019	Темпи приросту	
				2018/ 2017	2019/ 2018
				%	%
Кількість договорів страхування, укладених протягом звітнього періоду, тис. одиниць					
Кількість договорів, крім договорів з обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті, у тому числі:	70 658,2	77 495,0	80 271,1	9,7	3,6

- зі страхувальниками-фізичними особами	66 915,2	72 460,2	73 440,1	8,3	1,4
Кількість договорів з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті	114 824,7	123 582,5	116 652,6	7,6	-5,6
Страхова діяльність, млн грн					
Валові страхові премії, у тому числі:	43 431,8	49 367,5	53 001,2	13,7	7,4
зі страхування життя	2 913,7	3 906,1	4 624,0	34,1	18,4
Валові страхові виплати, у тому числі:	10 536,8	12 863,4	14 338,3	22,1	11,5
зі страхування життя	556,3	704,9	575,9	26,7	-18,3
Рівень валових виплат, %	24,3%	26,1%	27,1%	-	-
<i>Чисті страхові премії</i>	28 494,4	34 424,3	39 586,0	20,8	15,0
<i>Чисті страхові виплати</i>	10 256,8	12 432,6	14 040,5	21,2	12,9
Рівень чистих виплат, %	36,0%	36,1%	35,5%	-	-

Кількість страхових компаній (СК) станом на 31.12.2020 становила 210, з яких 20 СК зі страхування життя (СК "Life") та 190 СК, що здійснювали види страхування, інші, ніж страхування життя (СК "non-Life"). За період з 2017 – 2021 рік кількість страхових компаній зменшилась на 125 СК.

Таблиця 2

Кількість страхових компаній у 2017 -2021 рр., [14]

Отже, майже третина страховиків пішла з ринку, сучасний страховий

Кількість страхових компаній	Станом на 31.12.2017	Станом на 31.12.2018	Станом на 31.12.2019	Станом на 31.12.2020	Станом на 31.12.2021
Загальна кількість	294	281	233	210	169
в т.ч. СК "non-Life"	261	251	210	190	152
в т.ч. СК "Life"	33	30	23	20	17

ринок України перебуває в умовах трансформаційних змін. Саме зміни, які відбуваються сьогодні в розвитку суспільства, зумовлюють необхідність детального дослідження проблемних тенденцій та напрямів регулювання страхового ринку.

Ринок страхування в Україні продовж 2021 році продовжував вектор трансформаційних процесів. Страхові компанії, що приймали на страхування ризику, що стосуються іншого ніж страхування життя (non-life insurers) минулого року їх кількість знизилася із 190 до 142. Але з врахуванням цього на 1 жовтня 2021 року в секторі ризикового страхування України функціонувало 152 компанії.

Отже, проаналізувавши сучасні процеси, що відбуваються в Україні можна підвести наступні підсумки: - страховий ринок тісно взаємопов'язаний з розвитком національної економіки, оскільки дозволяє акумулювати значні довгострокові інвестиційні ресурси, залучаючи кошти через програми страхування життя; вивід із ринку нестійких і ненадійних страхових компаній, активізація ролі держави у підтримці конкурентного середовища на ринку страхових послуг; – модернізація галузевої структури та інфраструктури ринку страхових послуг відповідно до світових вимог та провідного досвіду розвинутих країн; – створення сучасної моделі ефективного управління страховими резервами; - запуск надійної системи гарантування вкладів

кредитних спілок та виплат за договорами страхування життя;– сприяння подальшому розвитку перестраховування; - ефективне регулювання та нагляд за ринком зроблять підґрунтя для впевненості та довіри до страховиків.

Зміни на страховому ринку дозволять змогу наблизити законодавче забезпечення страхової діяльності до європейських стандартів, активізувати страхову, фінансову та інвестиційну діяльність страхових компаній, а також посилити фінансову безпеку на фінансовому ринку.

Література

1. Базилевич В.Д. Страховий ринок України: [монографія] / В.Д. Базилевич. – К.: Знання, 2008. – С. 371.
2. Волосович С.В., Фоміна О. Технологічні інновації на страховому ринку. Вісник КНТЕУ. 2018. №5. С.124—137.
3. Внукова Н.М. Адаптація вимог Solvency II до умов функціонування страхового ринку України / Н.М. Внукова, С.А. Ачкасова, І.В. Скорик // Фінанси України. – 2013. – № 9. – С. 76-82.
4. Гаманкова О.О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: [монографія] / О.О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2009. – 283 с.
5. Національний банк України. Біла книга. Май бутнє регулювання ринку страхування в Україні. Київ, квітень 2020. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/White_paper_insurance_2020.pdf?v=4
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 13.04.2021).
7. Осадець С.С. Страхові послуги: [підручник] / С.С. Осадець, Т.М. Арюх, О.О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2007. – 464 с.
8. Статистика страхового ринку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/stat>

УДК 62-93

ГАБОВДА О.В.
Мукачівський державний університет

АДИТИВНЕ ВИРОБНИЦТВО У СВІТОВІЙ ЕНЕРГЕТИЦІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Основними перевагами адитивних технологій (AM, Additive manufacturing) для енергетики, крім очевидних, є можливість ремонтувати пошкоджені деталі (особливо дорогі, складної конфігурації, наприклад, лопаті будь-яких турбін) у найкоротші терміни, а також відновлювати дефіцитні деталі, в тому числі й шляхом зворотного інжинірингу, який передбачає сканування зразка деталі з метою створення точної тривимірної моделі та подальшого її виготовлення. Зворотний інжиніринг забезпечує виготовлення деталей, коли підприємства-виробника вже не існує, або потрібно впровадити імпортозаміщення з метою надійності забезпечення необхідними деталями.

Треба зазначити, що на даний час перевага віддається гібридним адитивним системам, які поєднують адитивні і субтрактивні процеси, і являють собою багатовісний обробний центр та модуль AM, що реалізує одну з адитивних технологій (Рис.1). Це дає можливість виключити подальшу пост-обробку після адитивного процесу, забезпечивши більшу точність (адитивний процес і

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>